

EXPUNERE DE MOTIVE

Cetatenii prejudiciati de deciziile de multe ori gresite ale justitiei pot obtine despagubiri de la stat, dar nu-i pot da in judecata pe magistratii care emit sentinte gresite cu sau fara voie. Teoretic, statul poate recupera paguba creata de judecatori la buget, dar nu a facut-o pana acum niciodata. Astfel, contribuabilii care finanteaza justitia prin taxe si impozite platesc, in plus, si greselile instantelor de judecata care nu-si fac bine treaba fie pentru ca nu stiu, fie cu intentie.

Potrivit legii, statul raspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare. Persoanele astfel vatamate pot da in judecata doar statul, reprezentat prin Ministerul Economiei si Finantelor (MEF). Tot MEF plateste si daunele cuvenite celor pagubiti, de la bugetul de stat, adica din banii contribuabililor. Desi legea prevede ca statul, dupa ce a acoperit prejudiciul produs de deciziile gresite ale magistratilor, ii poate da pe acestia in judecata pentru a recupera „gaura“ de la buget, prevederile legale par a fi special formulate pentru a-i proteja pe potentialii culpabili. De altfel, statul roman nu a intentat niciodata proces magistratilor care, prin sentinte dovedite ca eronate, au prejudiciat bugetul, adica pe cetateni. Cu alte cuvinte, un furnizor de servicii platite de consumatori - in cazul de fata statul, prin sistemul de justitie finantat din taxele si impozitele cetatenilor - ii despagubeste pe clientii carora le-a oferit servicii de proasta calitate - , sentinte eronate, cauzatoare de prejudicii - „facturand“ cuantumul daunelor in contul tuturor celorlalti consumatori-platitori. Asta in conditiile in care, in 2007, Romania s-a clasat pe locul trei in tristul top al tarilor cu cele mai multe plangeri adresate Curtii Europene a Drepturilor Omului (CEDO) de cetatenii care s-au considerat nedreptatiti de tribunale. In 2008, Romania a avut de platit un total de 12,2 milioane de euro ca urmare a condamnariilor la CEDO, din care a achitat cetatenilor doar 5%, situindu-se si din acest punct de vedere intr-un top, cel al rau-platnicilor.

Actualele legi

Statutul magistratilor prevede ca statul roman raspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare. De asemenea, se stipuleaza ca raspunderea statului nu inlatura raspunderea magistratilor „care si-au exercitat functia cu rea-credinta sau grava neglijenta“. Insa tot in statutul magistratilor se spune ca „dreptul persoanei vatamate la repararea prejudiciilor materiale cauzate prin erori judiciare savârsite in alte procese decât cele penale nu se va putea exercita decât in cazul in care s-a stabilit, in prealabil, printr-o hotărâre definitiva, raspunderea penala sau disciplinara, dupa caz, a magistratului pentru o fapta savârsita in

cursul judecării procesului și dacă această faptă este de natură să determine o eroare judiciară". În consecință, cetățenii care se consideră prejudiciați de o sentință judecătorească trebuie să dea statul în judecată și apoi să aștepte ca o anchetă internă a justiției, făcută de CSM, care să decida dacă magistratul în cauză a acționat cu "rea-credință sau gravă neglijență", stabilind eventuala răspundere penală sau disciplinară a acestuia.

Asta fiindcă legea prevede că „pentru repararea prejudiciului, persoana vătămată se poate îndrepta cu acțiune numai împotriva statului, reprezentat prin Ministerul Economiei și Finanțelor”. Mai mult, legea prevede că „statul se poate îndrepta cu acțiune în despăgubiri împotriva magistratului care cu rea-credință sau gravă neglijență a produs eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii” doar „după ce prejudiciul a fost acoperit de stat”. Prevedere întărită și de Ordonanța nr. 94/1999 a Guvernului, privind participarea României la procedurile în fața CEDO, unde se spune că „statul are drept de regres împotriva persoanelor care, prin activitatea lor, cu vinovăție, au determinat obligarea sa la plata sumelor stabilite prin hotărâre a Curții sau prin convenție de rezolvare pe cale amiabilă”.

Are dreptul, însă nu și obligația! Căci, nu-i așa, paguba de la buget nu e a statului - entitate abstractă -, ci a contribuabilului care îl finanțează. Iar dat fiind că în statutul magistratilor se mai spune că termenul de prescripție a dreptului la acțiune în cazuri de acest tip este doar de un an, concluzia nu poate fi decât aceea că statul nu e deloc interesat să recupereze prejudiciile aduse de magistrați bugetului (adică tot contribuabililor). Lucru confirmat, de altfel, de Consiliul Superior al Magistraturii (CSM): până acum, în România nu a existat niciun proces deschis de stat împotriva vreunui magistrat pentru o soluție care, dovedindu-se greșită, a dus la prejudicierea bugetului.

În temeiul Art. 74 din Constituția României și în conformitate cu prevederile art. 85 alin.[2] din Regulamentul Senatului republicat, înaintăm prezentul proiect de lege.

INITIATOR

Senator RADU F ALEXANDRU

Senator

URBAN

URBAN

Senator

OLEG

OLEG

Senator

IGAS

TRAHAN

SENATOR

BORLEA

GHEORGHE